

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Факультет економіки та бізнесу
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування**

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ТА ПРАГМАТИКА БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ»

<https://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=2853>

Викладач (і) к.е.н., доц. Цап Володимир Дмитрович
<http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/tsap-volodimir-dmitrovich/>

Кількість кредитів 3
Загальна кількість годин 90

Загальний опис навчальної дисципліни

Мета курсу – вивчення існуючої системи децентралізації України, та її вплив на адміністративно-територіальний устрій держави, систему органів публічної адміністрації, розподіл між ними функцій, повноважень та фінансових ресурсів, ефективного управління державними фінансами та підтримки зайнятості, прозорості бюджетного фінансування та соціально відповідальних витрат, партнерству заради сталого розвитку через фінансову децентралізацію та залучення міжнародної допомоги для місцевих громад. Велика увага приділяється вивченню законодавчо-нормативного забезпечення та практичних засад функціонування децентралізації. Це необхідно майбутньому спеціалісту для розуміння дії системи управління органів місцевого самоврядування: права, обов'язки, відповідальність, об'єктивно оцінювати зміни, що відбуваються в законодавстві щодо децентралізації, розуміти суть і тенденції розвитку місцевих громад, розробляти і вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови органів місцевого самоврядування.

Завдання курсу – засвоєння теоретичних та практичних основ децентралізації, та її вплив на територіальні громади.

Дисципліна зорієнтована на вивчення таких питань, як: поняття та сутність децентралізації, сутність і призначення самоврядування, функції та повноваження місцевого самоврядування, процес прозорості бюджетного фінансування та соціально відповідальних витрат, регіональний рівень управління місцевими справами, фінансова автономія регіонів, соціальна інфраструктура. Розширення фінансових можливостей місцевих органів влади стимулювання міжнародного та міжрегіонального партнерства, залучення інвестицій та впровадження ефективних фінансових механізмів розвитку регіонів, місцеве забезпечення місцевого самоврядування; бюджетне законодавство, система, класифікація, склад бюджету, дефіцит, профіцит бюджету, управління боргом, складові бюджету: доходи та видатки на виконання делегованих повноважень, трансферна політика, трансфери між бюджетами, оприлюднення, виконання та контроль за бюджетом; основні проблеми бюджетної децентралізації, поліпшення фінансового забезпечення

делегованих державою повноважень при децентралізації, реформування доходів місцевих бюджетів, можливі зміни в розподілі видаткових повноважень між рівнями влади; основні поняття та принципи стратегічного управління та стратегічного планування місцевого розвитку, технологія розробки стратегічного плану, моніторинг та оцінки реалізації стратегічного плану, визначення індикаторів для моніторингу та оцінювання реалізації стратегічного плану; особливості законодавчого регулювання протидії корупції, фінансовий контроль службовців, відповідальність за вчинення корупційних правопорушень, запобігання вчиненню корупційних діянь, склади корупційних адміністративних правопорушень і злочинів

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які студент набуде в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	ЗК1. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність до мотивації та досягнення спільної мети ЗК 7. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності	ФК 1. Здатність формувати науковий світогляд у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ФК 2. Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу. ФК 4. Здатність до виконання наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем. ФК 5. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ФК 7. Здатність до застосування фундаментальних концепції фінансової науки, математичних методів в економіці та фінансах, механізмів грошово-кредитної, бюджетної політики, моделей регулювання бюджетної децентралізації, кредитного забезпечення підприємницького сектора та відродження його фінансового потенціалу, впровадження діджиталізації в банківській, страховій системах та фондовому ринку.	РН1. Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. РН 2. Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз. РН 3. Мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети. РН 6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкий науковий спільноті й громадськості наукові результати у сфері фінансів, банківської справи та страхування державною й іноземними мовами в усній і письмовій формі. РН 7. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи та страхування. РН 8. Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу. РН 10. Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем. РН 11. Бути спроможним реалізовувати проекти, включаючи результати власних досліджень, спрямовані на вирішення актуальних проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування. РН13. Дотримуватись правил академічної доброчесності у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Децентралізація публічної влади, як процес прозорості бюджетного фінансування та соціально відповідальних витрат.

2. Місцеві бюджети: склад, класифікація, процедура, контроль, фінансова автономія регіонів, соціальна інфраструктура.
3. Бюджетна децентралізація в Україні в контексті реформи місцевого самоврядування.
4. Стратегічне планування місцевого розвитку.
5. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Децентралізація публічної влади, як процес прозорості бюджетного фінансування та соціально відповідальних витрат.
2. Місцеві бюджети: склад, класифікація, процедура, контроль, фінансова автономія регіонів, соціальна інфраструктура.
3. Бюджетна децентралізація в Україні в контексті реформи місцевого самоврядування.
4. Стратегічне планування місцевого розвитку.
5. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування

Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.
- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проєкті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.
- ✓ Списування під час виконання контрольних заходів, диференційованого заліку та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад від 05.02.2015 р ; 157-VIII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні" від 01 квітня 2014 року № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р №2456 VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

5. Серія книг «Децентралізація та врядування» URL: <http://despro.org.ua/library/publication/decentralisation-and-governance-books/>
6. Солодкий С., Левонюк Т., Баласанян В та ін.. Взаємозв'язок між децентралізацією та європейською інтеграцією, 2020..30 с. URL: http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Decen-tralization_ukr_web-2.pdf
7. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу : аналіт. доп. / Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін. / за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2019. С. 82–87

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталя ТРУСОВА